

*Catàleg de fauna
vertebrada de la Garrotxa*

**Catàleg de
fauna vertebrada
de la Garrotxa**

Dades CIP

ÁLVAREZ, C., BÉJAR, X., NASPLEDA, J., PUIG, X., TRABALON, F.
Catàleg de fauna vertebrada de la Garrotxa
Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural.
ISBN

ÁLVAREZ, C., BÉJAR, X., NASPLEDA, J., PUIG, X., TRABALON, F., 2008.
Catàleg de fauna vertebrada de la Garrotxa.
Catàlegs del Patrimoni Natural, 2.
Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Olot.

© Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana
d'Història Natural, filial de l'Institut d'Estudis Catalans
C/ Fontanella, 3 17800 Olot (Girona)
<http://ichngarrotxa.iec.cat/ichngarrotxa/index.php>
A/e: garrotxa.ichn@iec.cat

Primera edició: Olot, desembre de 2008
Impremta: Aubert Imprimeix
ISBN: 978-84-612-9927-0
Dipòsit legal: GI-186-2009

Fotografia de la portada (*Calotriton asper*): FRAN TRABALON.
Coordinació i maquetació: XAVIER OLIVER.

La delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural recorda que el present catàleg és una síntesi del treball que han desenvolupat molts zoòlegs i naturalistes a la comarca.

Agraïm la revisió científica i l'assessorament de: ROSER CAMPENY, MARC FERNÁNDEZ i CARMÉ ROSELL de MINUARTIA, ALBERT MONTORI de la Universitat de Barcelona, Quim Pou de Sorelló estudis al medi aquàtic, i LLUÍS ZAMORA de la Universitat de Girona.

També volem fer esment de l'assessorament desinteressat de TRIAS I ASSOCIATS en el disseny de l'obra, d'Aubert Imprimeix i TEIA BOADA en la maquetació i el suport logístic d'ISABEL MUNUJOS i de GLÒRIA DE CRUZ.

Llibre editat gràcies al suport econòmic de la Diputació de Girona.

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita del titular del *Copyright* la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

Continguts

Introducció	7
El Catàleg	9
Peixos	11
Amfibis	15
Rèptils	19
Ocells	23
Mamífers	41

Introducció

La Garrotxa és una comarca situada entre la plana empordanesa, el Sistema Transversal i els Pirineus. Es divideix en dues unitats ben diferenciades: l'Alta Garrotxa i la Baixa Garrotxa.

L'Alta Garrotxa es situa al nord de la Vall de Bianya i del Fluvià quan aquest s'orienta d'est a oest. El relleu és complex, ha estat molt plegat i el seu substrat és bàsicament calcari.

La Baixa Garrotxa té una geomorfologia més suau, poc plegada però molt fallada. Hi predominen els substrats formats per gresos i margues, destacant però el fenomen volcànic que ha deixat edificis volcànics i colades i que fan d'aquesta comarca el millor exponent del vulcanisme quaternari a la península Ibèrica.

El clima mediterrani humit del sector oriental esdevé de muntanya mitjana humida cap a l'oest. De forma que els elements eurosiberians predominen a l'oest i al centre mentre que els mediterranis ho fan a les valls obertes a l'est (Alta Garrotxa i valls del Fluvià, del Ser i del Brugent).

A grans trets, el paisatge vegetal està dominat per boscos escleròfils d'alzines (*Quercus ilex*) però, amb

un augment de la importància dels boscos planifolis i caducifolis cap el sector occidental, amb rouredes de roure martinenc (*Quercus humilis*), rouredes de roure pèrol (*Quercus robur*) i boscos de faig (*Fagus sylvatica*). Les coníferes estan representades sobretot per pinedes de substitució a l'est, normalment de pi blanc (*Pinus halepensis*), i algunes pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), normalment en zones més altes.

No obstant això, la molt variada disposició d'alçades i d'orientacions al llarg de tota la comarca, genera nombroses barreges de vegetació mediterrània i atlàntica, afavorint el contacte entre alzinars, pinedes, fagedes i rouredes. Així, espècies tan típicament mediterrànies com el tallarol capnegre (*Sylvia melanocephala*) o el lludrió (*Chalcides bedriagai*) poden estar criant al cantó d'espècies eurosiberianes com la mallerenga d'aigua (*Parus palustris*) o la serp llisa septentrional (*Coronella austriaca*).

El poblament dels vertebrats està condicionat per la biogeografia, la història geològica, la diversitat dels ambients naturals i l'ús que l'ésser humà ha fet del medi al llarg de la història. Aquest darrer aspecte és l'element més influent en el dinamisme de les seves poblacions.

El poblament i l'activitat humana han configurat un paisatge en mosaic en el qual l'alternança d'ambients forestals amb agraris ha dotat la comarca d'un singular atractiu estètic i una alta riquesa biològica. Aquestes transformacions en el paisatge han causat un profund impacte en els poblements dels vertebrats, no sempre negatiu, especialment durant molts segles en què les activitats agrícoles tradicionals han permès un equilibri entre espècies forestals, amb d'altres de zones obertes, amb moltes zones de transició.

Avui, aquest paisatge tessel·lat està amenaçat per l'abandonament de l'activitat agrícola en les zones de muntanya i per la intensificació de l'activitat agrària i l'ocupació per la urbanització i les infraestructures de les valls a les planes. Gradualment, van disminuint i desapareixent les espècies pròpies dels hàbitats oberts, especialment les espècies típiques de prats i conreus, mentre que les espècies més marcadament forestals, en general, experimenten processos de recuperació de les seves poblacions.

A més els factors antròpics, com les infraestructures i la urbanització del territori, poden actuar com elements perturbadors dels connectors naturals de moltes espècies.

Tanmateix, un àrea amb una vida rural tan estesa com la Garrotxa va entrar ràpidament en conflicte amb els grans carnívors, com el llop (*Canis lupus*), desaparegut al segle

XIX, i que actualment torna a experimentar un procés d'expansió a tot Europa, incloent els Pirineus.

La proximitat dels Pirineus, de la plana de l'Empordà i del sistema Transversal, afavoreix la presència d'espècies d'aquests sectors tan diversos, especialment pel que fa als grups que presenten major mobilitat, com les aus i els mamífers, però els amfibis no en són una excepció i espècies com el tritó pirinenc (*Calotriton asper*), endèmic dels Pirineus, situen a la Garrotxa els seus límits de distribució.

La xarxa fluvial té el Fluvià com a principal eix vertebrador, cosa que afavoreix el trànsit d'espècies des de la costa fins els límits occidentals de la comarca. Durant molts segles, l'ésser humà ha construït canalitzacions, basses, i molts altres ecosistemes aquàtics que, han afavorit en uns casos i han perjudicat en d'altres, la colonització d'espècies d'amfibis i peixos. També, en molts d'aquests punts han estat introduïdes espècies foranes, especialment peixos.

Per altra banda, l'estratègica situació geogràfica de la Garrotxa, a cavall entre els Pirineus axials i la costa, en una zona ja privilegiada per a la migració de les aus, com és el nord-est de la península Ibèrica, facilita la presència de diverses espècies d'aus, especialment les planadores, provinents del centre i nord d'Europa, i que es dirigeixen al sud del continent i a Àfrica, en el decurs de les seves migracions anuals.

El catàleg

El catàleg de fauna vertebrada ha estat elaborat pels autors de la publicació en base a la informació de moltes persones que han registrat observacions a la comarca al llarg dels anys.

S'inclou un llistat de 441 tàxons: 12 són peixos (8 al·lòctons i 1 extingit a la comarca), 14 amfibis (1 al·lòcton i 1 probable no confirmat), 19 rèptils (1 al·lòcton), 233 ocells (16 pendents d'homologació atès la seva raresa a Catalunya) i 63 mamífers (2 al·lòctons, 1 amb presència esporàdica al territori i 1 extingit).

En la cerca bibliogràfica s'han recollit dades sobre fauna vertebrada d'un total de 52 publicacions i documents inèdits, i s'ha acabat d'elaborar el catàleg amb la informació de naturalistes.

El catàleg s'organitza en 5 grups: peixos, amfibis, rèptils, ocells i mamífers. Dins de cada grup s'esmenten les espècies amb presència confirmada a la comarca i s'especifica:

Nom científic i autors

La taxonomia i l'ordre dels tàxons ve donats per diferents referències. Per a peixos se segueix KOTTELAT & FREYHOF (2007), per a

amfibis i rèptils MONTORI & LLORENTE, 2009 i CARRANZA & AMAT 2005, per a ocells la llista de A.E.R.C. (*Association of European Records and Rarities Committees*, 2008) i per a mamífers la llista de KOWALSKI (1976).

Al llistat consten de manera diferenciada tots els tàxons detectats a la Garrotxa que presenten poblacions naturals (en negreta), i espècies al·lòctones naturalitzades (sense negreta), és a dir, que presenten poblacions viables i s'escampen pel territori. En el present catàleg s'han diferenciat només les espècies al·lòctones introduïdes a partir de l'any 1600.

En lletra grisa s'enumeren alguns tàxons que podrien ser presents a la comarca encara que no s'han detectat fins al moment, espècies extingides a la comarca de les quals en tenim registres posteriors a l'any 1600 (amb asterisc al davant), o aquelles de les quals s'ha detectat algun exemplar però no s'ha confirmat l'existència de poblacions viables.

En el cas dels ocells, amb una gran diversitat de casuístiques és difícil utilitzar les categories abans esmentades. Per tant, per aquest grup, consten en negreta tots els tàxons observats en estat apa-

rentment natural, i els introduïts que han establert poblacions reproductores que es mantenen per elles mateixes. En canvi la resta de tàxons homologables amb observacions pendents d'homologació pel Comitè Avifaunístic Català o el *Comité de rarezas de la SEO* es mencionen en lletra grisa i negreta.

Nom vulgar

Consten els noms comuns que s'utilitzen en general i alguns noms utilitzats localment a la Garrotxa. Els noms en català d'amfibis i rèptils s'han extret de RIVERA (2006).

Distribució a la Garrotxa

Segons el grup s'ha diferenciat diferents zones a la comarca, per als quals es pot determinar si el tàxon és present, freqüent o poc freqüent. Normalment s'ha utilitzat sectors (Centre, N, S, W i E).

Hàbitat

Per a cada tàxon s'indica genèricament l'hàbitat o hàbitats principals on es troba.

Distribució altitudinal

En alguns grups es precisa l'interval d'altituds en el qual s'ha citat el tàxon.

Abundància

Si el tàxon és poc o molt abundant a la comarca. Es fa referència a

l'escassetat de citacions, si es tracta de citacions molt antigues i no ha estat retrobat. En els casos d'amfibis i rèptils per a les categories d'abundància s'ha seguit LLORENTE *et al.* 1995 a partir de la presència/absència en reticle UTM 5x5.

Protecció

Si el tàxon és protegit a l'àmbit de la comarca s'indica la referència de la normativa i l'àmbit de protecció. Només s'especifica normativa catalana.

Tàxons introduïts

Es pot mencionar dades en el cas de tenir-ne, de l'any o època d'introducció, l'abast i dinàmica de la seva expansió així com les afectacions a altres espècies.

Referències

Al final de cada grup s'ha elaborat una bibliografia específica.

Peixos

Ordre Anguilliformes

Anguillidae

Anguilla anguilla Linnaeus, 1758
 Anguila europea. Escassa als trams fluvials mitjos i baixos dins la conca del Fluvià i el Llémena (CLAVERO *et al.*, 2008). La seva abundància augmenta amb la disminució de l'altitud. Presenta una davallada poblacional molt important d'ençà l'any 1980 en tota la seva àrea de distribució europea (sobreexplotació per pesca, els canvis als corrents oceànics, la fragmentació de la continuïtat fluvial, la pèrdua d'hàbitat, la contaminació de les aigües i el parasitisme per part del nemàtode *Anguillicola crassus*).

Ordre Cypriniformes

Cyprinidae

Barbus meridionalis Risso, 1827.
 Barb de muntanya. Ben distribuït per bona part de la comarca (cursos mitjos i alts), essent abundant en alguns trams fluvials. Tàxon que pateix un procés de regressió important a tota la seva àrea de distribució del NE de la península Ibèrica, especialment als trams baixos del Fluvià i el Ter (SOSTOA 2003).

Carassius auratus Linnaeus, 1758.
 Carpí. Existeixen citacions des de l'any 1996 dins la zona volcànica (MORENO-AMICH *et al.*, 1996; Minuàrtia 1997) en una bassa de la serra de Finestres amb una població estable (F. TRABALON). Poblacions alliberades. Espècie introduïda, àmpliament difosa per nombroses conques de la península Ibèrica, llacs, basses i canals de rec. Presència puntual a la comarca.

Cyprinus carpio Linnaeus, 1758.
 Carpa. A la Garrotxa, presència en hàbitats d'aigües tranquil·les. Citacions al Fluvià i a la part baixa del Ser (CLAVERO *et al.*, 2008). Espècie introduïda ben difosa per tota la península Ibèrica.

Luciobarbus graellsii Steindachner, 1866.
 Barb de l'ebre. Presència escassa a les parts baixes del Fluvià (CLAVERO *et al.*, 2008). Espècie autòctona a la conca de l'Ebre que ha estat translocada i ha establert poblacions a altres conques catalanes, com per exemple al Ter i al Fluvià, on sembla que la seva introducció és una de les causes principals de la davallada del barb de muntanya.

Rutilus rutilus Linnaeus, 1758.
 Madrilleta vera. Presència molt residual dins la Garrotxa, a la zona més baixa del Fluvià. Espècie originària del centre i nord d'Europa que ha estat introduïda a la península Ibèrica.

Squalius laietanus Doadrio, Kottelat et Sostoa, 2007.

Bagra. Poc abundant en el conjunt de la comarca on sembla en un procés de regressió, desapareixent en molts trams fluvials i apareixent amb densitats molt baixes en altres (CLAVERO *et al.*, 2008). Espècie endèmica de les conques fluvials compreses entre l'Ebre i l'Agly (França), ambdues incloses (DOADRIO *et al.* 2007).

Ordre Salmoniformes

Salmonidae

Salmo trutta Linnaeus, 1758.

Truita comuna. Presència escassa als trams fluvials alts i mitjos de la Garrotxa, on hi ha aigües ràpides. Existeixen dubtes sobre si la seva presència a algunes conques catalanes és fruit de l'introducció. Espècie que ha estat repoblada.

Onchorrhynchus mykiss Walbaum, 1792.

Truita arc iris. A la Garrotxa només citada en una ocasió (2001), detectada amb pesca elèctrica (Minuàrtia 2007). Salmònid introduït a molts països d'Europa, originari d'Amèrica del Nord. A Espanya es troba en diverses conques fluvials, però no sembla que hi tingui poblacions estables (SOSTOA, 2003).

Ordre Cyprinodontiformes

Peciliidae

Gambusia holbrooki Girard, 1859.

Gambúsia. La seva presència a la Garrotxa és molt escassa: unes

poques citacions a la part baixa del Fluvià (CLAVERO *et al.*, 2008). D'origen americà, introduïda a moltes masses d'aigua del món i molt difosa per la península Ibèrica. Efecte molt negatiu per la fauna íctica en general.

Ordre Perciformes

Centrarchidae

Micropterus salmoides La Cepède, 1802.

Perca americana. No es coneixen poblacions reproductores establertes a la Garrotxa, només citacions puntuals de l'espècie: al Fluvià l'any 1994 (FRAN TRABALON) i a una bassa a Sant Esteve d'en Bas l'any 2006 (Minuàrtia 2007). Peix depredador natiu als EUA i Mèxic, que fou introduït el 1955 a Espanya per pesca esportiva (SOSTOA, 2003). Viu en aigües tranquil·les (rius, llacs, estanys, etc.) on pot arribar a ser molt abundant esdevenint un depredador d'altres peixos, amfibis, rèptils, i fins i tot de micromamífers.

Blenniidae

* ***Salaria fluviatilis*** Asso, 1801.

Bavosa de riu. Històricament l'espècie s'hauria trobat al curs mig del Fluvià i al curs baix del el Ser, on hi ha hàbitats potencials: zones de ràpids amb dominància de còdols grans als rius, (Pou *et al.*, 2005). Els últims treballs de prospecció han donat resultats negatius (Pou *et al.*, 2005). Generalitat 2003: D.

Referències

- CLAVERO, M., POU-ROVIRA Q., ZAMORA, L. & NASPLEDA, J. 2008. Els peixos i la llúdriga a la Garrotxa: poden esdevenir una eina per avaluar la qualitat ambiental? Beca d'investigació en ciències naturals ciutat d'Olot, convocatòria 2006. Inèdit.
- Consell d'Europa 1979. Conveni sobre la conservació de la vida silvestre i el medi natural d'Europa (Conveni de Berna) 82/72/CEE, de 3-12-1981
- Consell d'Europa 1992. Directiva hàbitats. http://mediambient.gencat.net/cat/el_medi/habitats/habitats_directiva.htm.
- DOADRIO, I. 2001. Atlas y libro rojo de los peces continentales de España. Madrid: MMA-CSIC.
- DOADRIO, I., KOTTELAT, M. & SOSTOA, A. 2007. *Squalius laietanus*, a new species of cyprinid fish from north-eastern Spain and southern France (Teleostei: Cyprinidae). *Ichthyological exploration of freshwaters* 18 (3): 247-256.
- Generalitat de Catalunya 2003. Generalitat 2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals. DOGC num. 3926 de 16/7/2003. Departament de la Presidència.
- KOTTELAT, M., FREYHOF, J. 2007. Handbook of European Freshwater fishes. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.
- MINUARTIA 1993 a 2006. Catàleg de Vertebrats de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Informes periòdics inèdits.
- MORENO-AMICH, R., ZAMORA, L. & POU, Q. 1996. Prospecció del poblament de peixos al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Informe per Minuartia. Universitat de Girona, Girona. Inèdit.
- POU, Q., FEO, C., GASCÓN, S., SALA, J., BOIX, D., CLAVERO, M., ZAMORA, L. 2005. Estat de conservació de la bavosa de riu (*Salaria fluviatilis*) i les nàiades al Pla de l'Estany. Beca de Recerca Comarcal (camp científic) JOAQUIM DE PALMADA TEIXIDOR. Informe final dels autors pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany i el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles. Inèdit.
- SOSTOA, A. (Dir.) 2003. Desenvolupament d'un índex d'integritat biòtica (IBICAT) basat en l'ús dels peixos com a indicadors de la qualitat ambiental dels rius de Catalunya. Aplicació de la Directiva Marc en Política d'Aigües de la Unió Europea 2000/60/CE. Informe final del Departament de Vertebrats de la Universitat de Barcelona per a l'Agència Catalana de l'Aigua.

Amfibis

Ordre Caudata

Salamandridae

Calotriton asper Dugès, 1852.
Tritó pirinenc. Endemisme dels Pirineus. Límit E de la seva àrea de distribució. Torrenteres netes i fresques. Distribució perifèrica, lligada a zones de muntanya. Des dels 500 m però més abundant a partir dels 700. Freqüent. Generalitat 2003: C.

Salamandra salamandra Linnaeus, 1758.
Salamandra. Ambients forestals amb cert grau d'humitat. Present a tota la comarca. Sense limitació altitudinal. Molt abundant. Generalitat 2003: D.

Triturus marmoratus Latreille, 1800.
Tritó verd. Límit O de la seva àrea de distribució. Ambients agraris i agroforestals. Absent al NO. Fins a 1050 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Lissotriton helveticus Razoumowsky, 1789.
Tritó palmat. Amb preferència pels ambients agraris. Falten observacions en els extrems NO i NE. Fins als 1120 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Ordre Anura

Discoglossidae

Alytes obstetricans Laurenti, 1768.
Tòtil. Menys abundant en ambients estrictament forestals. Present a tota la comarca. Observada fins als 1280 m. Molt abundant. Generalitat 2003: D.

Discoglossus pictus Otth, 1837.
Granota pintada. Introduïda. Límit O de la seva àrea de distribució. En expansió. Preferentment ambients agraris. Present a les planes centrals i E. Citada fins als 610 m. Escassa.

Pelobatidae

Pelobates cultripes Cuvier, 1829.
Gripau d'esperons. Poblacions en el límit N de la seva àrea de distribució. Ambients agraris amb substrats tous. Meitat E. Observada fins als 600 m. Escassa. Generalitat 2003: D.

Pelodytidae

Pelodytes punctatus Daudin, 1802.
Gripauet. Amb preferència pels ambients agroforestals. Sense observacions al NE. Fins als 1120 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Bufonidae

Bufo bufo Linnaeus, 1758.

Galàpet, gripau comú. Preferentment ambients agraris. Present a tota la comarca. Observada fins als 1300 m. Molt abundant. Generalitat 2003: D.

Bufo calamita Laurenti, 1768.

Gripau corredor. Amb preferència pels ambients agraris. Centre i E. Observada fins als 840 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Hylidae

Hyla meridionalis Boettger, 1874.

Reineta. Ambients agraris. Sense observacions al NO. Fins als 1035 m. Es rarifica per damunt dels 600 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Ranidae

Rana temporaria Linnaeus, 1758.

Granota roja. Límit E de la seva àrea de distribució. Ocupa tota mena d'hàbitats de caràcter eurosiberià. Perifèrica, lligada a zones de muntanya. Per damunt del 500 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Pelophylax perezi Seoane, 1885

Granota verda. Amb preferència pels ambients agraris. Present a tota la comarca. Observada fins als 1200 m. Molt abundant.

Pelophylax kl. grafi Crochet, Dubois, Ohler i Tunner, 1995 ¹

Granota híbrida ibèrica. Per la distribució del klepton a Catalunya és probable que sigui present a la Garrotxa i acompanyi les poblacions de *Pelophylax perezi*. La seva presència però, no ha estat confirmada (ALBERT MONTORI, *com. verb.*), ARNOLD, 2007, MURATET, 2008, GARCIA-PARIS, 2004 i PLEGUEZUELOS, 2002.

¹ D'origen híbrido-genètic, *Pelophylax klepton grafi* és una granota verda resultat del creuament d'un híbrid de *Pelophylax perezi* i *Pelophylax ridibunda* amb *Pelophylax perezi*, amb la que conviu i es reproduïeix, però que de la que n'exclou, durant la meïosi, el genoma. La distinció entre els dos tàxons (*P. perezi* i *P. Kl. grafi*) és difícil i s'acostuma a utilitzar tècniques electroforètiques per a la seva determinació.

Referències

- Asociación Herpetológica Española
desembre 2008. Base de Dades
d'Amfibis i Rèptils d'Espanya.
Departament de Biologia Animal
(Vertebrats). Facultat de Biologia.
Universitat de Barcelona.
- CARRANZA, S. & AMAT, F. 2005. Taxo-
nomy, biogeography and evolution
of *Euproctus* (*Amphibia: Salamandri-
dae*) with the resurrection of genus
Calotriton and the description of
a new endemic species from the
Iberian Peninsula. *Zoological Journal
of the Linnean Society* (The Linnean
Society of London). Vol. 145 (4):
555-582.
- FERRER, X. 2008. Mòdul Vertebrats.
Banc de Dades de Biodiversitat de
Catalunya. Generalitat de Catalunya i
Universitat de Barcelona. [http://biodi-
ver.bio.ub.es/biocat/homepage.html](http://biodi-
ver.bio.ub.es/biocat/homepage.html).
- GARCÍA-PARÍS, M., MONTORI, A. & HERRE-
RO, P. 2004. *Amphibia, Lissamphibia*.
In: Fauna Ibérica. Vol. 24. RAMOS M.
A. *et al.* (Eds.) Museo Nacional de
Ciencias Naturales. Consejo Supe-
rior de Investigaciones Científicas.
Madrid.
- Generalitat de Catalunya 2003.
Generalitat 2003, de 4 de juliol, de
protecció dels animals. *DOG* num.
3926 de 16/7/2003. Departament de
la Presidència.
- LLORENTE G. A., MONTORI, A., SANTOS
X. & CARRETERO M.A. 1995. Atlas
dels Amfibis i Rèptils de Catalunya i
Andorra. Edicions El Brau.
- MACIAS, M. 2000. Els Hèrptils de la
Garrotxa. Beca Ciutat d'Olot 2000
d'investigació en ciències naturals.
Inèdit.
- MINUARTIA 2001 a 2004. Catàleg de
Vertebrats de la Zona Volcànica de
la Garrotxa. Parc Natural de la Zona
Volcànica de la Garrotxa. Departam-
ent de Medi Ambient i Habitatge.
Generalitat de Catalunya. Informes
periòdics inèdits.
- MONTORI, A. & LLORENTE, G. A. (Coord.)
2005. Lista patrón actualizada de la
herpetofauna española. Conclusio-
nes de nomenclatura y taxonomía
para las especies de anfibios y repti-
les de España. Comisión de Taxono-
mía de la Asociación Herpetológica
Española. Barcelona. Actualització
de Gener de 2009.
- MURATET, J. 2008. Identifier les Am-
phibiens de France métropolitaine,
Guide de terrain. Ecodiv. France
- PLEGUEZUELOS, J.M., MÁRQUEZ, R. &
LIZABA, M. (Eds.) 2002. Atlas y Libro
rojo de los Anfibios y reptiles de Es-
paña. Dirección General de Conser-
vación de la Naturaleza- Asociación
Herpetológica Española.
- RIVERA, X. (Coord.) 2006. Llistat dels
amfibis i dels rèptils del Paleàrtic
Occidental amb una proposta de
nom en català. *Butlletí de la Societat
Catalana d'Herpetologia*, 17.

Rèptils

Ordre *Chelonii*

Emydidae

Trachemys scripta elegans Wied 1839.
Tortuga d'aigua americana. Introduïda.
Aigües corrents, estanys i basses.
Poques observacions. Centre i E. Per
sota dels 540 m. Escassa.

Bataguridae

Mauremys leprosa Schweigger, 1812.
Tortuga de rierol. Límit N de la seva
àrea de distribució. Aigües corrents,
estanys i basses. Poques observa-
cions. Centre i SE. Per sota dels 500
m. Rara. Generalitat 2003: C.

Ordre *Squamata*

Subordre *Sauria*

Gekkonidae

Tarentola mauritanica Linnaeus, 1758.
Dragó comú. Ambients antròpics i ro-
quissars. Centre i meitat E. Per sota dels
500 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Scincidae

Chalcides striatus Cuvier, 1829.
Lludrígol llistat. Ambients agraris
amb abundant cobertura herbàcia.
Poques observacions, Centre, E i SO.
Observada fins als 1000 m. Escassa.
Generalitat 2003: D.

Lacertidae

Lacerta bilineata Daudin, 1802.
Lluert. Ambients agroforestals de caràc-
ter eurosiberià. Sense observacions a la
part baixa del Fluvià. Sense límit altitudi-
nal. Abundant. Generalitat 2003: D.

Timon lepidus Daudin, 1802.
Llangardaix ocel-lat. Ambients agro-
forestals de caràcter mediterrani.
Absent al NO. Es rarifica a la meitat
O. Freqüent. Generalitat 2003: C.

Podarcis hispanica Steindachner,
1870.
Sargantana ibèrica. Roquissars i
ambients agroforestals amb major
insolació. Sense observacions a
l'extrem NO. Fins als 1115 m. Fre-
qüent. Generalitat 2003: D.

Podarcis muralis Laurenti, 1768.
Sargantana roquera. Preferèn-
cia pels ambients agroforestals
de caràcter eurosiberià. Sense
observacions a la part baixa del
Fluvià. Fins als 1310 m. Abundant.
Generalitat 2003: D.

Psammotromus algirus Linnaeus,
1758.
Sargantaner gros. Preferent-ment
ambients agroforestals de caràcter
mediterrani. Sense observacions
a la part baixa del Fluvià. Fins als
1115 m. Freqüent. Generalitat
2003: D.

Anguidae

Anguis fragilis Linnaeus, 1758.
Nina. Preferentment ambients agroforestals. Present a tota la comarca. Sense limitació altitudinal. Molt abundant. Generalitat 2003: D.

Ordre Serpentes**Colubridae**

Hierophis viridiflavus Lacépède, 1789.
Serp verda i groga. Límit S de l'àrea de distribució. Preferentment ambients agroforestals de caràcter eurosiberià. Observacions anteriors a 1995 la situen a l'O i a l'extrem NE. Rara. Generalitat 2003: D.

Zamenis longissimus Laurenti, 1768.
Serp d'Esculapi. Preferentment ambients agroforestals de caràcter eurosiberià. Sense observacions a l'extrem NO. Fins als 1140 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Rhinechis scalaris Schinz, 1822.
Serp blanca. Preferentment ambients agroforestals de caràcter mediterrani. Es rarifica cap a la meitat O. Absent a l'extrem NO. Observada fins als 800 m. Freqüent. Generalitat 2003: D.

Coronella austriaca Laurenti, 1768.
Serp llisa septentrional. Ambients agroforestals de caràcter eurosiberià. Present als extrems O i NE. Entre els 600 i els 1300 m. Rara. Generalitat 2003: D.

Coronella girondica Daudin, 1803.
Serp llisa meridional. Ambients agroforestals de caràcter mediterrani. Sense citacions a l'extrem NO. Fins als 1100 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Malpolon monspessulanus Hermann, 1804.
Serp verda. Preferentment ambients agroforestals de caràcter mediterrani. Sense observacions a l'extrem NO. Fins als 1280 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Natrix maura Linnaeus, 1758.
Serp d'aigua. Propera a punts d'aigua. Present a tota la comarca. Observada fins als 1020 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Natrix natrix Linnaeus, 1758.
Serp de collaret. Propera a punts d'aigua. Sense citacions a l'extrem NO. Fins als 1260 m. Abundant. Generalitat 2003: D.

Viperidae

Vipera aspis Linnaeus, 1758.
Escrucó pirinenc. Ambients agroforestals. Sense observacions a la part baixa del Fluvià. Entre els 400 i els 1300 m. Abundant.

Referències

ARNOLD, N. & OVEDEN, D. 2007. Reptiles y Anfibios. Guía de Campo. Omega. Barcelona

Asociación Herpetológica Española 2008 (deseembre). Base de Dades d'Amfíbils i Rèptils d'Espanya. Departament de Biologia Animal (Vertebrats). Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.

FERRER, X. 2008. Mòdul Vertebrats. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>.

Generalitat de Catalunya 2003. De protecció dels animals, 4 de juliol. DOGC num. 3926 de 16/7/2003. Departament de la Presidència.

LLORENTE G., MONTORI, A. SANTOS X. & CARRETERO M.A. 1995. Atlas dels Amfíbils i Rèptils de Catalunya i Andorra. Edicions El Brau.

MACIAS, M. 2000. Els Hèrptils de la Garrotxa. Beca Ciutat d'Olot 2000 d'investigació en ciències naturals. Inèdit.

MINUARTIA 2001 a 2004. Catàleg de Vertebrats de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Informes periòdics inèdits.

MONTORI, A. & LLORENTE, G. A. (Coord.) 2005. Lista patrón actualizada de la herpetofauna española. Conclusiones de nomenclatura y taxonomía para las especies de anfibios y reptiles de España. Comisión de Taxonomía de la Asociación Herpetológica Española. Barcelona. Actualització de Gener de 2009.

PLEGUEZUELOS, J.M.; MÁRQUEZ, R. & LIZABA, M. (Eds.) 2002. Atlas y Libro rojo de los Anfibios y reptiles de España. Dirección General de Conservación de la Naturaleza- Asociación Herpetológica Española.

RIVERA, X. (Coord.) 2006. Llistat dels amfíbils i dels rèptils del Paleàrtic Occidental amb una proposta de nom en català. *Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia*, 17.

SALVADOR, A. (Coord.) 1998. Reptiles. En Fauna ibérica, Vol. 10. RAMOS, M. A. et al. (Eds.). Museo Nacional de Ciencias Naturales. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid.

Ocells

Ordre *Anseriformes*

Anatidae

Anser fabalis Latham, 1787.
Oca pradenca. Accidental, un sol registre, pendent d'homologació. Generalitat 2003: C.

Anser anser Linnaeus, 1758.
Oca vulgar. Hiverna en zones de pastura, prats, i zones d'aiguamolls. Divagant en migració activa; només dos registres a la comarca (1996 i 2000).

Tadorna tadorna Linnaeus, 1758.
Ànec blanc. Hàbitats aquàtics. Divagant. Només un registre hivernal (2002) a l'illa del Fluvià. Generalitat 2003: B.

Aix galericulata Linnaeus, 1758.
Ànec mandarí. Zones fluvials. Divagant, procedent de poblacions europees asilvestrades. Diversos registres hivernals pendents d'homologació.

Anas penelope Linnaeus, 1758.
Ànec xiulador. Hàbitats aquàtics. Divagant hivernal.

Anas strepera Linnaeus, 1758.
Ànec griset. Hàbitats aquàtics. Divagant hivernal. Només dos registres (2005 i 2006) a la comarca, a l'illa del Fluvià.

Anas crecca Linnaeus, 1758.
Xarxet comú. Hàbitats aquàtics. Hivernant escàs.

Anas platyrhynchos Linnaeus, 1758.
Ànec collverd. Sedentari, comú. Hàbitats aquàtics.

Anas acuta Linnaeus, 1758.
Ànec cuallarg. Hàbitats aquàtics. Divagant hivernal. Un sol registre (2007) als estanys de can Jordà (Santa Pau).

Anas querquedula Linnaeus, 1758.
Xarrasclet. Hàbitats aquàtics. Migrador prenupcial molt escàs a la comarca.

Anas clypeata Linnaeus, 1758.
Ànec cullerot. Hàbitats aquàtics. Divagant.

Aythya ferina Linnaeus, 1758.
Morell cap-roig. Hàbitats aquàtics. Divagant.

Ordre *Galliformes*

Phasianidae

Alectoris rufa Linnaeus, 1758.
Perdiu roja. Conreus i marges de bosc mediterrani. Població salvatge escassa però existeixen alliberaments regulars amb finalitats cinegètiques.

Perdix perdix Linnaeus, 1758.

Perdiu xerra. Prats i matollars de muntanya, generalment per sobre de 1800 m. Estatus incert, possiblement observacions procedents d'individus alliberats amb finalitats cinegètiques, encara que abans podria haver estat una espècie escassa i localitzada.

Coturnix coturnix Linnaeus, 1758.

Guatlla. Prats i conreus. Estival. Localment comú.

Phasianus colchicus Linnaeus, 1758.

Faisà. Prats i també zones agrícoles. Poblacions alliberades amb finalitats cinegètiques, sense que es mantinguin poblacions estables a la comarca.

Ordre Podicipediformes

Podicipedae

Tachybaptus ruficollis Pallas, 1764. Cabuset. Hàbitats aquàtics. Sedentari i local. Generalitat 2003: C.

Podiceps cristatus Linnaeus, 1758. Cabussó emplomallat. Hàbitats aquàtics. Divagant, un sol registre hivernal el 2006 a l'Illa del Fluvià (E). Generalitat 2003: C.

Podiceps nigricollis Brehm, 1831. Cabussó collnegre. Hàbitats aquàtics. Divagant, a part d'estar citat a Olot (VAYREDA), un sol registre el 1988, prop de Besalú. Generalitat 2003: C.

Ordre Pelecaniformes

Phalacrocoridae

Phalacrocorax carbo Linnaeus, 1758. Corb marí gros. Hàbitats aquàtics. Hivernant comú.

Ordre Ciconiiformes

Ardeidae

Ixobrychus minutus Linnaeus, 1766. Martinet menut. Hàbitats aquàtics. Migrador estival. Molt escàs. Generalitat 2003: C.

Nycticorax nycticorax Linnaeus, 1758. Martinet de nit. Hàbitats aquàtics. Estival, local. Generalitat 2003: C.

Ardeola ralloides Scopoli, 1769. Martinet ros. Hàbitats aquàtics. Divagant.

Bubulcus ibis Linnaeus, 1766. Esplugabous. Prats, conreus, hàbitats aquàtics. Hivernant escàs. Generalitat 2003: B.

Egretta garzetta Linnaeus, 1766. Martinet blanc. Hàbitats aquàtics. Migrador molt escàs.

Casmerodius albus Linnaeus, 1758. Agró blanc. Hàbitats aquàtics. Hivernant escàs. Generalitat 2003: B.

Ardea cinerea Linnaeus, 1758. Bernat pescaire. Hàbitats aquàtics, prats i conreus. Principalment hivernant, alguns exemplars estivals no reproductors. Generalitat 2003: B.

Ardea purpurea Linnaeus, 1766.
Agró roig. Hàbitats aquàtics. Migrador estival molt escàs. Generalitat 2003: B.

Ciconidae

Ciconia nigra Linnaeus, 1758.
Cigonya negra. Generalitat 2003: A.
Boscós, aiguamolls. Migrador molt escàs.

Ciconia ciconia Linnaeus, 1758.
Cigonya blanca. Hàbitat antròpic, prats i conreus. Migrador regular. Generalitat 2003: B.

Ordre Phoenicopteriformes

Phoenicopteridae

Phoenicopterus roseus Pallas, 1811.
Flamenc. Divagant. Generalitat 2003: B.

Ordre Falconiformes

Accipitridae

Pernis apivorus Linnaeus, 1758.
Aligot vesper. Pinedes de pi roig, fagedes i rouredes. Migrador regular i reproductor estival. Generalitat 2003: C.

Milvus migrans Boddaert, 1783.
Milà negre. A la Garrotxa cria en boscos i arbredes propers al Fluvià. Migrador regular i reproductor molt escàs a l'extrem oriental de la comarca. Generalitat 2003: C.

Milvus milvus Linnaeus, 1758.
Milà reial. Zones obertes i marges de boscos. Migrador escàs. Generalitat 2003: B.

Gypaetus barbatus Linnaeus, 1758.
Trencalòs. Zones muntanyoses. Presència regular però molt localitzada. Generalitat 2003: A.

Neophron percnopterus Linnaeus, 1758.
Aufrany. Hàbitat rupícula. Estival molt escàs a la Garrotxa. Generalitat 2003: B.

Gyps fulvus Hablizl, 1783.
Voltor comú. Àrees obertes de zones muntanyoses. Presència regular, no reproductor. Generalitat 2003: B.

Torgos trachielotus Foster, 1791
Voltor torgos. Accidental. Una observació a Sant Aniol d'Aguja (anterior al 1883) pendent d'homologació.

Aegyptius monachus Linnaeus, 1766.
Voltor negre. Accidental. Una observació (2005) pendent d'homologació.

Circaetus gallicus Gmelin, 1788.
Àguila marcenca. Zones forestals. Estival reproductor. Comú. Generalitat 2003: C.

Circus aeruginosus Linnaeus, 1758.
Arpella vulgar. Zones d'aiguamoll i prats. Migrador regular. Generalitat 2003: B.

Circus cyaneus Linnaeus, 1766
Arpella pàl·lida. Migrador regular. Pràcticament absent actualment a l'hivern.

Circus pygargus Linnaeus, 1758.
Esparver cendros. Prats i conreus. Migrador escàs. Generalitat 2003: B.

Circus macrourus Gmelin, 1770.

Arpella pàl·lida russa. Accidental. Un sol registre (2007), pendent homologació.

Accipiter gentilis Linnaeus, 1758.

Astor. Hàbitat forestal. Sedentari. Localment comú en tota la comarca. Generalitat 2003: C.

Accipiter nisus Linnaeus, 1758.

Esparver vulgar. Zones forestals i marges del bosc. Sedentari i hivernant. Comú. Generalitat 2003: C.

Buteo buteo Linnaeus, 1758.

Aligot comú. Tota mena d'hàbitats forestals. Sedentari i hivernant. Comú. Generalitat 2003: B.

Buteo lagopus Pontoppidan, 1763.

Aligot calçat. Accidental. Una sola citació (2003) pendent d'homologació. Generalitat 2003: C.

Aquila clanga Pallas, 1811.

Àguila cridanera. Un exemplar en pas migratori per l'Alta Garrotxa. Seguit per tècniques telemètriques (2008). Pendent d'homologació.

Aquila heliaca Savigny, 1809

Àguila imperial oriental. Divagant. Observacions a Taixalà i Sant Aniol (anterior al 1883) pendents d'homologació.

Aquila chrysaetos Linnaeus, 1758.

Àguila daurada. Zones muntanyoses. Sedentari i reproductor molt escàs a l'Alta Garrotxa. Generalitat 2003: B.

Hieraetus pennatus Gmelin, 1788.

Àguila calçada. Alzinars, rouredes i pinedes. Migrador i reproductor estival molt escàs. Generalitat 2003: B.

Hieraetus fasciatus Vieillot, 1822.

Àguila cuabarrada. Extingit com a reproductor. Divagant. Generalitat 2003: B.

Pandionidae

Pandion haliaetus Linnaeus, 1758

Àguila pescadora. Hàbitat aquàtic. Migrador regular escàs. Generalitat 2003: A.

Falconidae

Falco naumanni Fleischer, 1818.

Xoriguer petit. Només dues citacions estivals. Generalitat 2003: B.

Falco tinnunculus Linnaeus, 1758.

Xoriguer comú. Zones rupícoles i àrees obertes en general. Sedentari i hivernant. Comú. Generalitat 2003: C.

Falco vespertinus Linnaeus, 1766.

Falcó camarroig. Marges de boscos i conreus. Migrador molt escàs. Generalitat 2003: B.

Falco columbarius Linnaeus, 1758.

Esmerla. Zones obertes, espais agrícoles i prats. Hivernant molt escàs i irregular. Generalitat 2003: B.

Falco subbuteo Linnaeus, 1758.

Falcó mostatxut. Zones forestals i rupícoles. Reproductor estival. Ampliament distribuït a la comarca. Generalitat 2003: B.

Falco eleonora Gené, 1839.

Falcó de la reina. Divagant. Tres registres. Generalitat 2003: B.

Falco peregrinus Tuntall, 1771.
Falcó pelegrí. Cria en zones rupícoles. Sedentari. Àmplia distribució a la comarca. Generalitat 2003: B.

Ordre Gruiformes

Rallidae

Rallus aquaticus Linnaeus, 1758.
Rascló. Hàbitat aquàtic. Hivernant molt escàs.

Porzana pusilla Pallas, 1776.
Rasclot. Divagant. Una observació (1990) pendent d'homologació.

Crex crex Linnaeus, 1758.
Guatlla maresa. Un registre (1986) pendent homologació. Generalitat 2003: C.

Gallinula chloropus Linnaeus, 1758.
Polla d'aigua. Hàbitats aquàtics. Comú. Absent a l'Alta Garrotxa.

Fulica atra Linnaeus, 1758.
Fotja vulgar. Hàbitats aquàtics. Divagant a l'hivern. Generalitat 2003: B.

Fulica cristata Gmelin, 1789.
Fotja banyuda. Divagant. Una observació prop d'Olot (anterior al 1883) pendent d'homologació.

Gruidae

Grus grus Linnaeus, 1758.
Grua. Prats i conreus. Migrador regular gairebé sempre en migració activa. Generalitat 2003: B.

Ordre Charadriiformes

Recurvirostridae

Himantopus himantopus Linnaeus, 1758.
Cames llargues. Hàbitats aquàtics. Citacions molt escasses en els passos migratoris. Generalitat 2003: C.

Burhinidae

Burhinus oediconemus Linnaeus, 1758.
Tòrlit. Prats i conreus. Citacions molt escasses en els passos migratoris. Generalitat 2003: C.

Charadriidae

Charadrius dubius Scopoli, 1786
Corriol petit. Hàbitats aquàtics, gra-veres. Migrador regular i reproductor esporàdic. Generalitat 2003: C.

Charadrius hiaticula Linnaeus, 1758
Corriol gros. Divagant. Citacions molt escasses a la Garrotxa. Generalitat 2003: C.

Pluvialis apricaria Linnaeus, 1758
Daurada grossa. Prats i conreus. Hivernant molt escàs, només cinc registres a la comarca. Generalitat 2003: C.

Vanellus vanellus Linnaeus, 1758.
Fredeluga. Prats i conreus. Hivernant escàs.

Scolopacidae

Philomachus pugnax Linnaeus, 1758.
Batallaire. Hàbitats aquàtics. Divagant en els passos migratoris. Generalitat 2003: C.

Lymnocyptes minimus Brunnich 1764.
Becadell sord. Hàbitats aquàtics i prats. Migrador hivernant molt escàs i irregular. Generalitat 2003: B.

Gallinago gallinago Linnaeus, 1758.
Becadell comú. Hàbitats aquàtics. Hivernant escàs.

Scolopax rusticola Linnaeus, 1758.
Becada. Zones forestals, especialment en boscos caducifolis, però també en prats i àrees obertes properes. Hivernant, relativament comú.

Tringa totanus Linnaeus, 1758.
Gamba roja vulgar. Hàbitat aquàtic. Divagant en migració. Dos registres en migració prenupcial. Generalitat 2003: C.

Tringa nebularia Gunnerus, 1767.
Gamba verda. Hàbitat aquàtic i prats. Divagant en migració, només quatre registres. Generalitat 2003: B.

Tringa ochropus Linnaeus, 1758.
Xivita. Hàbitats aquàtics. Migrador regular però molt escàs.

Tringa glareola Linnaeus, 1758.
Valona. Migrador molt escàs. Només tres registres. Generalitat 2003: C.

Actitis hypoleucos Linnaeus, 1758.
Xivotona. Hàbitat aquàtic. Principalment estival no reproductor. Generalitat 2003: C.

Stercoriidae

Stercorarius parasiticus Linnaeus, 1758.
Paràsit cuapunxegut. Un sol registre (1988). Generalitat 2003: C.

Laridae

Larus ridibundus Linnaeus, 1766.
Gavina vulgar. Hàbitat aquàtic. Divagant a l'hivern només tres registres.

Larus michahellis Naumann, 1840.
Gavià argentat. Hàbitat antròpic, abocadors i conreus. Sedentari comú.

Rissa tridactyla Linnaeus, 1758.
Gavineta de tres dits. Una sola referència al segle XIX. Generalitat 2003: C

Sternidae

Chlidonias hybrida Linnaeus, 1758.
Fumarell carablanc. Hàbitat aquàtic. Divagant, un sol registre (1983). Generalitat 2003: C.

Ordre Columbiformes

Columbidae

Columba livia domestica Gmelin, 1789.
Colom roquer. Hàbitat antròpic. Abundant.

Columba oenas Linnaeus, 1758.
Xixela. Marges de bosc. Divagant en migració.

Columba palumbus Linnaeus, 1758.
Tudó. Zones forestals en general. Abundant a la comarca. Generalitat 2003: B.

Streptopelia decaocto Frivaldszky, 1838.
Tórtora turca. Hàbitat antròpic. Abundant i en expansió.

Streptopelia turtur Linnaeus, 1758.
Tórtora. Marges de bosc i conreus.
Estival, reproductor comú.

Ordre Psittaciformes

Psittacidae

Myopssitta monachus Boddaert,
1783.
Cotorreta de pit gris. Zones abra-
des dins d'assentaments humans.
Població localitzada a Olot introduïda
recentment (2006).

Ordre Cuculiformes

Cuculidae

Clamator glandarius Linnaeus,
1758.
Cucut reial. Marges de bosc i con-
reus. Divagant, dos únics registres a
la comarca. Generalitat 2003: C.

Cuculus canorus Linnaeus, 1758.
Cucut. Tota mena d'hàbitats fo-
restals. Reproductor estival comú.
Generalitat 2003: D.

Ordre Strigiformes

Tytonidae

Tyto alba Scopoli, 1769.
Òliba. Conreus i prats, hàbitat antrò-
pic. Sedentari. Generalitat 2003: C.

Strigidae

Otus scops Linnaeus, 1758.
Xot. Marges de bosc, jardins i con-
reus. Estival reproductor, localment
comú. Generalitat 2003: C.

Bubo bubo Linnaeus, 1758.
Duc. Hàbitat rupícola. Sedentari molt
escàs i localitzat a la comarca. Gene-
ralitat 2003: B.

Athene noctua Scopoli, 1769.
Mussol comú. Prats, conreus i
zones obertes en general. Seden-
tari. Encara relativament comú en
algunes zones; les seves pobla-
cions han davallat molt. Generalitat
2003: C.

Strix aluco Linnaeus, 1758.
Gamarús. Tota mena d'espais fores-
tals. Sedentari. Comú a la comarca.

Asio otus Linnaeus, 1758.
Mussol banyut. Boscos amb presèn-
cia de zones obertes. Sedentari.
Generalitat 2003: C.

Asio flammeus Pontoppidan, 1763.
Mussol emigrant. Accidental. Un sol
registre (1972) al Pla de Sant Cosme
(Olot). Generalitat 2003: C.

Aegolius funereus Linnaeus, 1758.
Mussol pirinenc. Pinedes de muntan-
ya, per sobre de 1700 m. Accidental.
Dos registres (2007). Generalitat
2003: B.

Ordre Caprimulgiformes

Caprimulgidae

Caprimulgus europaeus Linnaeus,
1758.
Enganyapastors. Zones forestals
esclarissades i matollars, per sota
dels 1200 m. Reproductor estival.
Generalitat 2003: C.

Caprimulgus ruficollis Temminck, 1820.
Siboc. Accidental; un sol registre, del 1980, a Tortellà. Generalitat 2003: C.

Ordre Apodiformes

Apodidae

Apus melba Linnaeus, 1758.
Ballester. Zones rupícoles. Visitant estival, reproductor comú però molt localitzat. Generalitat 2003: D.

Apus apus Linnaeus, 1758.
Falcot negre. Hàbitats antròpics i cingleres. Visitant estival abundant. Generalitat 2003: D.

Apus pallidus Shelley, 1870.
Falcot pàl·lid. Hàbitat rupícola. Divagant en migració, només 4 observacions. Generalitat 2003: D.

Ordre Coraciiformes

Alcedinidae

Alcedo atthis Linnaeus, 1758.
Blauet. Rius amb cabal regular, amb formacions de ribera. Sedentari i hivernant comú però local. Generalitat 2003: C.

Meropidae

Merops apiaster Linnaeus, 1758.
Abellerol. Terreny obert i semiobert, graveres i tal·lusos. Estival reproductor comú i migrador. Generalitat 2003: C.

Coraciidae

Coracias garrulus Linnaeus, 1758.
Gaig blau. Migrador escàs. Generalitat 2003: C.

Upupidae

Upupa epops Linnaeus, 1758.
Puput. Zones agrícoles, prats i masos. Estival comú, hivernant esporàdic. Generalitat 2003: C.

Ordre Piciformes

Picidae

Jynx torquilla Linnaeus, 1758.
Colltort. Marges de boscos amb arbres secs. Visitant estival, relativament comú. Generalitat 2003: C.

Picus viridis Linnaeus, 1758.
Picot verd. Tota mena d'hàbitats forestals (excepte alzinars molt densos) i marges de bosc de la Garrotxa. Sedentari, comú. Generalitat 2003: C.

Dryocopus martius Linnaeus, 1758.
Picot negre. Pinedes de pi roig i fagedes. En expansió a la comarca. Sedentari. Generalitat 2003: B.

Dendrocopos major Linnaeus, 1758.
Picot garser gros. Diverses masses forestals, però més comú en caducifolis. Sedentari. Generalitat 2003: C.

Dendrocopos minor Linnaeus, 1758.
Picot garser petit. Rouredes i altres caducifolis, també en plantacions de creixement ràpid. Sedentari comú però localitzat. Generalitat 2003: C.

Ordre Passeriformes**Alaudidae**

Galerida cristata Linnaeus, 1758.
Cogullada vulgar. Zones agrícoles
i espais oberts en general. Seden-
tari, localment comú. Generalitat
2003: D.

Lullula arborea Linnaeus, 1758.
Cotoliu. Marges de bosc amb prats.
Sedentari i hivernant. Generalitat
2003: C.

Alauda arvensis Linnaeus, 1758.
Alosa vulgar. Prats naturals. Actual-
ment desaparegut com a nidificant;
hivernant localment comú a la
comarca.

Hirundinidae

Riparia riparia Linnaeus, 1758.
Oreneta de ribera. Hàbitat
aquàtic. Migrador regular. Genera-
litat 2003: D.

Ptyonoprogne rupestris Scopoli,
1769.
Roquerol. Hàbitat rupícola, i pobles
amb presència de cursos fluvials.
Sedentari, localment comú. Genera-
litat 2003: D.

Hirundo rustica Linnaeus, 1758.
Oreneta vulgar. Conreus i prats, cria
en masos i pallisses. Estival, comú.
Generalitat 2003: D.

Hirundo daurica Linnaeus, 1771.
Oreneta cua-rogenca. Migrador molt
escàs. Generalitat 2003: D.

Delichon urbicum Linnaeus, 1758.
Oreneta cuablanca. Hàbitat rupícola i
urbà. Estival, comú. Generalitat 2003: D.

Motacillidae

Anthus campestris Linnaeus, 1758.
Trobat. Prats i altres zones obertes.
Migrador escàs però anual. Generali-
tat 2003: D.

Anthus trivialis Linnaeus, 1758.
Piula dels arbres. Marges de bosc i
matollars, a la comarca generalment
per sobre dels 1000 m. Migrador i
estival comú però localitzat. Genera-
litat 2003: D.

Anthus pratensis Linnaeus, 1758.
Titella. Prats i conreus. Hivernant
comú a la Garrotxa. Generalitat
2003: D.

Anthus spinoletta Linnaeus, 1758.
Grasset de muntanya. Prats i con-
reus. Hivernant relativament comú.
Generalitat 2003: D.

Motacilla flava Linnaeus, 1758.
Cuereta groga. Prats i pastures.
Migrador estival a la comarca. Gene-
ralitat 2003: D.

Motacilla cinerea Tunstall, 1771.
Cuereta torrentera. Marges de cur-
sos fluvials, a l'hivern també en prats
adjacents, etc. Sedentari, comú.
Generalitat 2003: D.

Motacilla alba Linnaeus, 1758.
Cuereta blanca. Ambients oberts, so-
vint prop de cursos fluvials, assenta-
ments humans. Sedentari i hivernant
comú. Generalitat 2003: D.

Bombycilladae

Bombycilla garrulus Kaup, 1829.
Ocell sedós. Accidental. Dos registres (1966 i 1980) a la Garrotxa, el primer homologat.

Cinclidae

Cinclus cinclus Linnaeus, 1758.
Merla d'aigua. Cursos fluvials. Sedentari, localitzat. Generalitat 2003: D.

Troglodytidae

Troglodytes troglodytes Linnaeus, 1758.
Cargolet. Boscos, preferentment de tendència atlàntica, també en marges fluvials. A la comarca comú, sedentari i hivernant. Generalitat 2003: D.

Prunellidae

Prunella modularis Linnaeus, 1758.
Pardal de bardissa. Nidificant molt localitzat, en matollars i marges de bosc, per sobre dels 1200. Hivernant comú en tota mena de zones obertes. Generalitat 2003: D.

Prunella collaris Scopoli, 1769.
Cercavores. Hivernant localitzat en prats i cingleres, generalment sobre els 1000 m. Generalitat 2003: D.

Turdidae

Erithacus rubecula Linnaeus, 1758.
Pit-roig. Comú com a nidificant en zones forestals, especialment de tendència atlàntica; hivernant abundant en tota mena d'hàbitats. Generalitat 2003: D.

Luscinia megarhynchos Brehm, 1831.

Rossinyol. Hàbitats forestals i matollars, més comú a les zones de tendència més mediterrània de la comarca. Reproductor estival. Generalitat 2003: D.

Luscinia svecica Linnaeus, 1758.
Cotxa blava. Hàbitats aquàtics. Divagant en migració. Generalitat 2003: D.

Phoenicurus ochruros Gmelin, 1774.

Cotxa fumada. Hàbitats rupícoles i assentaments humans. Sedentari i hivernant comú. Generalitat 2003: D.

Phoenicurus phoenicurus Linnaeus, 1758.

Cotxa cuarroja. Migrador regular present en tota mena de zones obertes i marges de boscos. Generalitat 2003: D.

Saxicola rubetra Linnaeus, 1758.
Bitxac rogenç. Migrador regular en tota mena d'hàbitats oberts. Generalitat 2003: D.

Saxicola torquatus Linnaeus, 1766.
Bitxac comú. Matollars i altres zones obertes. Sedentari, comú. Generalitat 2003: D.

Oenanthe oenanthe Linnaeus, 1758.
Còlit gris. Migrador regular en tota mena de zones obertes. Generalitat 2003: D.

Oenanthe hispanica Linnaeus, 1758.

Còlit ros. Zones obertes. Migrador molt escàs. Generalitat 2003: D.

Oenanthe leucura Gmelin, 1789.

Còlit negre. No citat des de 1883.

Monticola saxatilis Linnaeus, 1766.
Merla roquera. Prats i matollars de muntanya, amb presència de rocam, per sobre de 1300 m. Nidificant molt localitzat i escàs. Generalitat 2003: D.

Monticola solitarius Linnaeus, 1758.
Merla blava. Zones rupícules i assentaments humans. Erràtic i rar a la Garrotxa. Generalitat 2003: D.

Turdus torquatus Linnaeus, 1758.
Merla de pit blanc. Mosaics forestals i de pastures en zones alpines dels Pirineus. Migrador rar a la comarca. Generalitat 2003: D.

Turdus merula Linnaeus, 1758.
Merla. Tota mena d'hàbitats forestals, matollars i jardins urbans. Sedentari, abundant.

Turdus pilaris Linnaeus, 1758.
Griva cerdana. Marges de boscos, prats i pastures. Hivernant escàs i irregular.

Turdus philomelos Brehm, 1831.
Tord comú. Zones forestals, amb preferència pels caducifolis. Sedentari i hivernant comú a la Garrotxa.

Turdus iliacus Linnaeus, 1766.
Tord ala-roig. Zones forestals i marges de bosc, preferentment caducifolis. Hivernant comú però localitzat.

Turdus viscivorus Linnaeus, 1758.
Griva. Llindars forestals, i boscos esclarissats. Sedentari i hivernant, localment comú.

Sylviidae

Cettia cetti Temminck, 1820.
Rossinyol bord. Marges de ribera. Sedentari, localment comú. Generalitat 2003: D.

Cisticola juncidis Rafinesque, 1810.
Trist. Prats i conreus. Principalment estival, alguns hivernants. Generalitat 2003: D.

Locustella naevia Boddaert, 1783.
Boscaler pintat gros. Migrador regular però escàs a la Garrotxa. Generalitat 2003: D.

Locustella luscinioides Savi, 1824.
Boscaler comú. Migrador divagant. Només dos registres recents a la comarca (2000 i 2002). Generalitat 2003: D.

Acrocephalus melanopogon Temminck, 1823.
Boscaler mostatxut. Hàbitats aquàtics. Digavant, només un registre (1988). Generalitat 2003: D.

Acrocephalus schoenobaenus Linnaeus, 1758.
Hàbitats aquàtics. Boscarla dels joncs. Canyissars. Migrador molt escàs. Generalitat 2003: D.

Acrocephalus scirpaceus Hermann, 1804.
Boscarla de canyar. Hàbitats aquàtics. Migrador regular. Generalitat 2003: D.

Acrocephalus arundinaceus Linnaeus, 1758.
Balquer. Hàbitats aquàtics. Migrador molt escàs i esporàdic. Generalitat 2003: D.

Hippolais opaca Cabanis, 1850.
Bosqueta pàl·lida occidental.
Una observació (1984) pendent
d'homologació.

Hippolais icterina Vieillot, 1817.
Bosqueta grossa. Divagant, 5
anellaments (2000, 2005 i 2006).
Generalitat 2003: D.

Hippolais polyglotta Vieillot, 1817.
Bosqueta vulgar. Ambients oberts
amb tanques arbustives o àrees
embardissades. Comú, nidificant
estival. Generalitat 2003: D.

Sylvia atricapilla Linnaeus, 1758.
Tallarol de casquet. Hàbitats fores-
tals. Comú, sedentari i hivernant.
Generalitat 2003: D.

Sylvia borin Boddaert, 1783.
Tallarol gros. Zones forestals. Mi-
grador i visitant estival, reproduc-
tor localment comú. Generalitat
2003: D.

Sylvia hortensis Gmelin, 1789.
Tallarol emmascarat. Boscos medite-
rranis. Migrador molt rar. Generalitat
2003: D.

Sylvia communis Latham, 1787.
Tallareta vulgar. Formacions ar-
bustives, preferentment en zones
d'influència atlàntica. Nidificant es-
tival escàs a la Garrotxa, més comú
en migració. Generalitat 2003: D.

Sylvia undata Boddaert, 1783.
Tallareta cuallarga. Matollars i
màquies mediterrànies. Estatus
incert a la Garrotxa. Generalitat
2003: D.

Sylvia cantillans Pallas, 1762.
Tallarol de garriga. Matollars i zones
arbustives dins de masses forestals.
Migrador i reproductor estival comú,
de vegades localitzat. Generalitat
2003: D.

Sylvia melanocephala Gmelin, 1789.
Tallarol capnegre. Tota mena
d'ambients mediterranis. Sedentari
i hivernant, més comú a l'est de la
comarca. Generalitat 2003: D.

Phylloscopus inornatus Blyth, 1842.
Mosquiter de doble ratlla. Migrador
divagant, 4 registres d'exemplars
anellats, tots ells a la tardor. Cita-
cions homologades.

Phylloscopus bonelli Vieillot, 1819.
Mosquiter pàl·lid. Hàbitats forestals,
excepte fagedes i boscos molt hu-
mits. Visitant estival comú. Generali-
tat 2003: D.

Phylloscopus sibilatrix Bechstein, 1793.
Mosquiter xiulaire. Hàbitats forestals.
Migrador molt escàs però regular.
Generalitat 2003: D.

Phylloscopus ibericus Ticehurst, 1937.
Mosquiter ibèric. Un registre, l'any
2001, pendent d'homologació.

Phylloscopus collybita Vieillot, 1819.
Mosquiter comú. Cria a boscos de
tendència atlàntica. A l'hivern, comú
arreu. Generalitat 2003: D.

Phylloscopus trochilus Linnaeus,
1758.
Mosquiter de passa. Hàbitats fo-
restals i marges de bosc. Migrador
regular i comú. Generalitat 2003: D.

Regulus regulus Linnaeus, 1758.
Reietó. Boscos perennifolis de zones alpines. Hivernant regular en un ventall de masses forestals més ampli. Generalitat 2003: D.

Regulus ignicapilla Temminck, 1820.
Bruel. Boscos, més comú en caducifolis. Sedentari i hivernant. Generalitat 2003: D.

Muscipapidae

Muscicapa striata Pallas, 1764.
Papamosques gris. Ambients forestals amb clarianes, grans jardins. Nidificant estival, localment comú. Generalitat 2003: D.

Ficedula hypoleuca Pallas, 1764.
Mastegatats. Zones forestals i especialment clarianes. Comú i regular en migració. Generalitat 2003: D.

Timaliidae

Panurus biarmicus Linnaeus, 1754.
Mallerenga de bigotis. Divagant, només un registre (1977). Generalitat 2003: D.

Aegithalidae

Aegithalos caudatus Linnaeus, 1758.
Mallerenga cuallarga. Tota mena d'hàbitats forestals, comú. Generalitat 2003: D

Paridae

Parus palustris Linnaeus, 1758.
Mallerenga d'aigua. Rouredes i fagedes, a l'hivern es pot trobar en un ventall més divers de masses forestals. Localment comú, sedentari. Generalitat 2003: D.

Parus cristatus Linnaeus, 1758.
Mallerenga emplomallada. Boscos perennifolis. Sedentari, comú. Generalitat 2003: D.

Parus ater Linnaeus, 1758.
Mallerenga petita. Boscos perennifolis. Sedentari, comú. Generalitat 2003: D.

Parus caeruleus Linnaeus, 1758.
Mallerenga blava. Hàbitats forestals, més abundant en boscos caducifolis. Sedentari i hivernant, comú.

Parus major Linnaeus, 1758.
Mallerenga carbonera. Tota mena d'hàbitats forestals i els seus marges. Comú, sedentari i hivernant. Generalitat 2003: D.

Sittidae

Sitta europaea Linnaeus, 1758.
Picasoques blau. Boscos caducifolis, també en pinedes de pi roig. Comú a la Garrotxa. Generalitat 2003: D.

Tichodromadidae

Tichodroma muraria Linnaeus, 1758.
Pelarroques. Cria en zones rupícules de l'estatge alpí. A la Garrotxa hivernant molt escàs i localitzat només en zones de cingleres de la comarca. Generalitat 2003: C.

Certhiidae

Certhia brachydactyla Linnaeus, 1758.
Raspinell comú. Boscos i arbredes de tota mena. Comú. Generalitat 2003: D.

Remizidae

Remiz pendulinus Linnaeus, 1758.
Teixidor. Ambients aquàtics i de ribera. Divagant a la comarca. Generalitat 2003: D.

Oriolidae

Oriolus oriolus Linnaeus, 1758.
Oriol. Estival comú en boscos de ribera i zones de conreu de la comarca. Generalitat 2003: D.

Laniidae

Lanius collurio Linnaeus, 1758.
Escorxador. Tanques de bardisses, aranyoners, i ginebreds en zones de prats i conreus. Visitant estival, localment comú. Generalitat 2003: D.

Lanius minor Gmelin, 1788.
Trenca. Accidental, un registre (1996). Generalitat 2003: D.

Lanius meridionalis Temminck, 1820.
Botxí. Marges de bosc i prats. Desaparegut com a reproductor, hivernant escàs. Generalitat 2003: D.

Lanius senator Linnaeus, 1758.
Capsigrany. Marges de bosc i boscos mediterranis esclarissats. Migrador regular. Generalitat 2003: D.

Corvidae

Garrulus glandarius Linnaeus, 1758.
Gaig. Hàbitats forestals. Comú, sedentari.

Pica pica Linnaeus, 1758.
Garsa. Conreus, marges de bosc, hàbitat antròpic. Sedentari, abundant.

Pyrhcorax graculus Linnaeus, 1766.
Gralla de bec groc. Cria a zones rupícoles de l'estatge alpí dels Pirineus. Accidental, 4 registres. Generalitat 2003: D.

Pyrhcorax pyrrhcorax Linnaeus, 1758.
Gralla de bec vermell. Zones rupícoles amb presència de prats. Nidificant localitzat, sedentari. Generalitat 2003: D.

Corvus monedula Linnaeus, 1758.
Gralla. Planes obertes amb activitat agrícola o ramadera. Actualment desaparegut de la comarca com a reproductor; divagant.

Corvus frugilegus Linnaeus, 1758.
Graula. Zones obertes de prats i conreus. Un registre (1980), pendent d'homologació.

Corvus corone Linnaeus, 1758.
Cornella negra. Hàbitats forestals de caràcter atlàntic, els seus marges, prats i conreus. Sedentari, comú.

Corvus corax Linnaeus, 1758.
Corb. Cria en zones rupícoles. Sedentari, comú.

Sturnidae

Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758.
Estornell vulgar. Assentaments urbans, conreus i zones obertes de la comarca. Sedentari i hivernant abundant.

Sturnus unicolor Temminck, 1820.
Estornell negre. Assentaments urbans, zones obertes. Estatus incert.

Passeridae

Passer domesticus Linnaeus, 1758.
Pardal comú. Assentaments humans i zones agrícoles. Sedentari, abundant.

Passer montanus Linnaeus, 1758.
Pardal xarrec. Assentaments humans, marges de bosc i jardins. Sedentari, comú.

Petronia petronia Linnaeus, 1766.
Pardal roquer. Talussos i zones obertes, localment en assentaments humans. Comú en certes zones de l'est de la comarca. Sedentari. Generalitat 2003: D.

Montifringilla nivalis Linnaeus, 1766.
Pardal d'ala blanca. Cria en prats de l'estatge alpí. Divagant a l'hivern. Generalitat 2003: D.

Fringillidae

Fringilla coelebs Linnaeus, 1758.
Pinsà comú. Hàbitats forestals; més comú en zones d'influència atlàntica. Sedentari i hivernant abundant. Generalitat 2003: D.

Fringilla montifringilla Linnaeus, 1758.
Pinsà mec. Boscos caducifolis i zones obertes a l'hivern. Hivernant, les seves poblacions poden fluctuar molt d'un hivern a un altre; generalment escàs. Generalitat 2003: D.

Serinus serinus Linnaeus, 1766.
Gafarró. Marges de bosc, zones ajardinades. Comú, sobretot sedentari. Generalitat 2003: D.

Serinus citrinella Pallas, 1764.
Llucareta. Cria en boscos de coníferes de l'estatge alpí. Hivernant molt rar. Generalitat 2003: D.

Carduelis chloris Linnaeus, 1758.
Verdum. Marges de bosc i zones ruderals. Comú, sedentari i hivernant.

Carduelis carduelis Linnaeus, 1758.
Cadenera. Hàbitats semioberts. Sedentari i hivernant, comú.

Carduelis spinus Linnaeus, 1758.
Lluer. Boscos de ribera i altres caducifolis, hàbitats oberts; hivernant, comú, però les seves poblacions poden fluctuar molt d'un any a un altre.

Carduelis cannabina Linnaeus, 1758.
Passerell comú. Matollars, bosquines, brolles i altres zones obertes. Nidificant comú però sovint localitzat. Hivernant comú.

Loxia curvirostra Linnaeus, 1758.
Trencapinyes comú. Cria en boscos de coníferes. Estatus incert com a reproductor, erràtic la resta de l'any i escàs. Generalitat 2003: D.

Loxia pytyopsittacus Borkhausen, 1793.
Trencapinyes bec-gros. Divagant. Referències d'una observació a Seguerò, Beuda, un mes d'octubre abans de 1883.

Pyrrhula pyrrhula Linnaeus, 1758.
Pinsà borroner. Boscos caducifolis, especialment els seus marges. Sedentari i hivernant localment comú. Generalitat 2003: D.

Coccothraustes coccothraustes Linnaeus, 1758.
Durbec. Cria en rouredes i els seus marges. Nidificant molt escàs. Més comú a l'hivern, en boscos caducifolis.

Emberizidae

Calcarius lapponicus Linnaeus, 1758.
Repicalatons de Lapònia. Accidental; registres (1993) pendents d'homologació.

Plectrophenax nivalis Linnaeus, 1758.
Sit blanc. Un exemplar, observat el 23/2/2003, al riu Llierca, citació homologada pel Comitè Avifaunístic Català.

Emberiza citrinella Linnaeus, 1758.
Verderola. Marges de boscos caducifolis. Hivernant localitzat. Generalitat 2003: D.

Emberiza cirlus Linnaeus, 1766.
Gratapalles. Marges de boscos oberts. Sedentari, comú. Generalitat 2003: D.

Emberiza cia Linnaeus, 1766.
Sit negre. Cria en matollars i zones obertes, generalment per sobre dels 1000 m. A l'hivern en un ventall més ampli d'hàbitats oberts. Generalitat 2003: D.

Emberiza hortulana Linnaeus, 1758.
Hortolà. Ambients oberts i assolats. Divagant en migració. Generalitat 2003: D.

Emberiza pusilla Pallas 1776.
Repicalatons petit. A l'hivern en zones obertes i hàbitats aquàtics. Dos anellaments el 2000 i 2002. Citacions homologades.

Emberiza schoeniclus Linnaeus, 1758.
Repicalatons. A l'hivern, en hàbitats aquàtics i zones de conreu i prats. Hivernant regular i localment comú. Generalitat 2003: D.

Emberiza calandra Linnaeus, 1758.
Cruixidell. Hàbitat lligat a plantacions de cereals. Sedentari, però la seva presència fluctua en funció de la disponibilitat de conreus.

Referències

Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa (ANEG). Arxius. Inèdit.

ALVAREZ, C. TRABALON, F. 2007. Llista dels Ocells de La Garrotxa, V1. desembre 2007. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Olot. <http://ichn-garrotxa.iec.cat/ichn-garrotxa/fotos/LLISTADELSOCELLSDELAGARROTXA.pdf>.

ANTON, M (Ed) 2008. Anuari d'Ornitologia de Catalunya, 2007. Institut Català d'Ornitologia.

BEAMAN, M. & MADGE, S. 1998. The Handbook of Bird Identification for Europe and the Western Palearctic.

CARBONELL, R. CASTILLO, S. COLOM, A. NASPLEDA, J. ZAPATA, J. 2007-2008. BNG, Butlletí naturalista de la Garrotxa. <http://naturagarrotxa.blogspot.com/2008/03/el-nou-butlletí-naturalista-de-la.html>.

CLAVELL, J. 2002. Catàleg dels ocells dels Països Catalans. Bellaterra, Lynx.

CLAVELL, J., COPETE, J. L., BIGAS, D., SALES, S., ARCOS, J. M., LOPEZ, F. & CLARABUCH, O. 2006. Llista patró dels ocells de Catalunya. Edició 2.0, octubre de 2006. Comitè Avifaunístic de Catalunya, ICO.

COPETE, J.L. (Ed.) 1998. Anuari d'Ornitologia de Catalunya, 1996. Grup Català d'Anellament.

CRAMP, S. (Ed.) 1988. Birds of the

Western Palearctic. Vol V. Oxford: Oxford University Press.

DELGADO, A. (Ed.) 2004. Butlletí Naturalista. Recull de cites naturalistes de la Selva, la Garrotxa i el Gironès. Vols. 30 a 74. Col·lectiu Bisaroca. http://es.groups.yahoo.com/group/butlleti_naturalista/.

ESTRADA, J., PEDROCCHI, V., BROTONS, L., HERRANDO, S. (Eds.) 2004. Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia (ICO)/Lynx Edicions.

ESTRADA J. & ANTON, M. (Eds.) 2007. Anuari d'Ornitologia de Catalunya, 2006. Barcelona, Institut Català d'Ornitologia.

FERRER, X., MARTÍNEZ, A. & MUNTANER, J. (Eds.) 1986. Ocells. In: *Història Natural dels Països Catalans*. Vol. 12. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

Generalitat de Catalunya, 2003. De protecció dels animals, de 4 de juliol. DOGC num. 3926 de 16/7/2003. Departament de la Presidència.

INSTITUT CATALÀ D'ORNITOLOGIA (ICO) 2005. Captures diàries durant la migració de tardor, anys 2001, 2002, 2003, 2004 i 2005 als Estanys de Jordà, <http://www.ornitologia.org/monitoratge/ejoradatardor2005.xls>

MACIAS, M. 1988. Els ocells de la Garrotxa. Olot. Ed. Llibres de Batet.

MARTI, R. & DEL MORAL, J.C. (Eds.) 2003. Atlas de la Aves Reproductoras de España. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-

Sociedad Española de Ornitología.
Madrid.

MARTÍNEZ-VILALTA, A. & COPETE, JL.
(Eds.) 2001. Anuari d'Ornitologia
de Catalunya, 1998. Grup Català
d'Anellament.

MARTÍNEZ-VILALTA, A. (Ed.) 2002. Anuari
d'ornitologia de Catalunya. 1999.
Institut Català d'Ornitologia. Barce-
lona.

MINUARTIA 1993 a 2006. Catàleg de
Vertebrats de la Zona Volcànica de
la Garrotxa. Parc Natural de la Zona
Volcànica de la Garrotxa. Departam-
ent de Medi Ambient i Habitatge.
Generalitat de Catalunya. Informes
periòdics inèdits.

MUNTANER, J., FERRER, X., MARTÍNEZ-
VILALTA, A. 1983. Atlas dels ocells
nidificants de Catalunya i Andorra.
Barcelona, Ketres.

VAYREDA, E. 1883. Fauna Ornitològica
de la Província de Gerona. Girona,
Paciano Torres.

Mamífers

Ordre *Insectivora*

Erinaceidae

Erinaceus europaeus Linnaeus, 1758.

Eriçó fosc. Indrets humanitzats i boscos esclarissats. Freqüent.

Talpidae

Talpa europea Linnaeus, 1758.

Talp. Prats i pastures a l'est i nord comarcal de clima més humíd. Abundant.

Soricidae

Sorex minutus Linnaeus, 1766.

Musaranya menuda. Ubiquísta. Associada a les àrees més mediterrànies de la comarca.

Sorex araneus. Linnaeus, 1758.

Musaranya cua-quadrada. Límits meridionals de la seva distribució. Espais forestals. No citada des de 1993.

Crociodora russula Hermann, 1780.

Musaranya comuna. Llocs oberts amb vegetació herbàcea. Abundant.

Suncus etruscus Savi, 1822.

Musaranya nana. Ambients mediterranis per sota de 900-1000 m. Regular.

Ordre *Chiroptera*

Rhinolophidae

Rhinolophus ferrumequinum

Schereber, 1774.

Rat-penat de ferradura gran. Habita en regions boscoses i en vores de rius. Present. Generalitat 2003: C.

Rhinolophus hipposideros Bechstein, 1800.

Rat-penat de ferradura petit. Coves, cases de pagès abandonades. Present. Generalitat 2003: C.

Rhinolophus euryale Blasius, 1853 .

Rat-penat de ferradura mediterrani. Coves. Escàs a la comarca. Generalitat 2003: C.

Vespertilionidae

Myotis bechsteinii Kuhl, 1817.

Rat-penat de Bechstein. En perill d'extinció a Catalunya. Molt rar. Generalitat 2003: C.

Myotis myotis Borkhausen 1797.

Rat-penat de mussell llarg. Àmplia distribució però estatus incert. Generalitat 2003: C.

Myotis blythi Tomes, 1857.

Rat-penat de mussell. Espais oberts i coves. Rar. Generalitat 2003: C.

Myotis gr. nattereri: rat-penat gris itàlic. Ambients centroeuropeus. Rar, algunes cites a l'Alta Garrotxa que cal confirmar a quina espècie pertanyen.

Myotis escalerae Cabrera, 1094. Rat-penat gris ibèric. Ambients montans però més termòfil que el gris itàlic. Rar, algunes cites a l'Alta Garrotxa. Generalitat 2003: C.

Myotis emarginatus Geoffroy, 1806. Rat-penat d'orelles dentades. Preferències climàtiques submediterrànies. Present. Generalitat 2003: C.

Myotis alcaethoe Helversen et Heller, 2001.

Ratpenat de bigotis petit. Distribució incerta a nivell mundial. Molt rar, existeixen algunes cites a l'Alta Garrotxa. Generalitat 2003: C.

Myotis daubentonii Kuhl, 1817. Rat-penat d'aigua. Zones humides i ambients fluvials amb vegetació ripària. Comú a la comarca. Generalitat 2003: C.

Myotis capaccinii Bonaparte, 1837. Ratpenat de peus grans. En perill d'extinció a Catalunya i a Espanya. Cursos fluvials en molt bon estat i coves. Molt rar a la comarca. Generalitat 2003: C.

Pipistrellus pipistrellus Schreber, 1774. Ratapinyada pipistrel·la comuna. Zones urbanes i zones ocupades per cultius. Abundant. Generalitat 2003: C.

Pipistrellus pygmaeus Leach, 1825. Ratapinyada pipistrel·la nana. Gran ubiqüitat en l'hàbitat. Més vinculat als poblaments humans que la pipistrel·la comuna. Molt abundant. Generalitat 2003: C.

Pipistrellus nathusii Keyserling et Blasius, 1939. Ratapinyada pipistrel·la falsa. Situació encara desconeguda a la comarca, una única cita probable a Olot. Generalitat 2003: C.

Pipistrellus kuhlii Kuhl, 1819. Pipistrel·la de vores clares. Diferents ambients però preferència per terres baixes. Abundant a la comarca. Generalitat 2003: C.

Hypsugo savii Bonaparte, 1837. Rat-penat muntanyenc. Espècie vinculada als rocams naturals de qualsevol altitud. Abundant. Generalitat 2003: C.

Nyctalus leisleri Kuhl, 1817. Rat-penat nòctul petit. Eminentment forestal fins 1400 m. Rar. Generalitat 2003: C.

Nyctalus noctula Schreber, 1774. Rat-penat nòctul gros. Espècie forestal. Possible a la comarca. Molt rara, sense cites confirmades a l'àmbit de la Garrotxa. Generalitat 2003: C.

Nyctalus lasiopterus Schreber, 1780. Rat-penat nòctul gegant. Àrees forestals ben conservades. Una sola localitat a la comarca, a la Fageda d'en Jordà a l'hivern. Generalitat 2003: C.

Eptesicus serotinus Schreber, 1774.
Rat-penat dels graners. Lligat a medis humanitzats i ambients oberts. Comú.

Barbastella barbastellus Schreber, 1774.
Rat-penat de bosc. Associat a medi forestal en orografia accidentada. Escàs. Generalitat 2003: C.

Plecotus auritus Linnaeus, 1758.
Rat-penat orellut septentrional. Medi forestal montà. Escàs. Generalitat 2003: C.

Plecotus austriacus Fischer, 1829.
Rat-penat orellut meridional. Ambients mediterranis temperats. Present. Generalitat 2003: C.

Miniopterus schreibersii Kuhl, 1817.
Rat-penat de cova. Eminentment troglodita. Rar. Generalitat 2003: C.

Molossidae

Tadarida teniotis Rafinesque, 1814.
Rat-penat cuallarg. Ubiqüista. Escàs. Generalitat 2003: C.

Ordre Carnivora

Canidae

Vulpes vulpes Linnaeus, 1758.
Guilla. Comú en tota mena d'hàbitats. Abundant.

* ***Canis lupus*** Linnaeus, 1758.
Llop. Extingit, les darreres referències corresponen a individus abatuts al s. XIX. Però, actualment amb una població en procés de

recuperació i expansió a Europa, ha estat detectat en diferents ocasions a prop dels límits comarcals (Ri).

Mustelidae

Mustela nivalis Linnaeus, 1766.
Mostela. Zones forestals. Aparentment escàs. No es coneix exactament l'estatus.

Mustela vison Schreber, 1777.
Visó americà. Espècie al·lòctona. Zones fluvials. Localment comú.

Mustela putorius Linnaeus, 1758.
Turó. Preferentment hàbitats fluvials. Molt escàs. Poques dades.

Martes foina Erxleben, 1777.
Gorja-blanc. Zones forestals. Comú a la comarca.

Meles meles Linnaeus, 1758.
Toixó. Indrets boscosos, prats, boscos esclarissats. Comú.

Lutra lutra Linnaeus, 1758.
Llúdriga. Escàs. Població estable al Fluvià.

Viverridae

Genetta genetta Linnaeus, 1758.
Geneta. Zones forestals, especialment terrenys abruptes amb rocams. Comú.

Felidae

Felis sylvestris Schreber, 1775.
Gat salvatge. Zones forestals. Escàs, poques dades. Generalitat 2003: B.

Ordre Artiodactyla**Suidae**

Sus scrofa Linnaeus, 1758.
Senglar. Ampliament distribuït en tota mena d'hàbitats forestals. Abundant a la comarca.

Cervidae

Cervus elaphus Linnaeus, 1758.
Cèrvol. Petites poblacions asilvestrades a la comarca, probablement escapades de tancats cinegètics. Escàs.

Dama dama Linnaeus, 1758.
Daina. Petites poblacions asilvestrades a la comarca, probablement escapades de tancats cinegètics. Escàs.

Capreolus capreolus Linnaeus, 1758.
Cabirol. Reintroduït al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, a partir de 1995, poblacions silvestres en expansió. Localment comú en tota mena de masses forestals.

Bovidae

Ovis ammon Linnaeus, 1758.
Mufló. A l'Alta Garrotxa existeixen poblacions, probablement escapades de tancats cinegètics, i d'alliberaments al Vallespir.

Rupicapra pyrenaica Bonaparte, 1845.
Isard. Molt rar, observacions molt escasses als extrems occidentals de la Garrotxa.

Ordre Rodentia**Sciuridae**

Sciurus vulgaris Linnaeus, 1758.
Esquirol. Pinedes, rouredes i boscos de fagàcies. Localment comú a la comarca. Generalitat 2003: D.

Muridae

Clethrionomys glareolus Schreber, 1780.
Talpó roig. Localment comú, preferentment en boscos caducifolis de domini centreeuropeu.

Microtus duodecimcostatus De Selys Longchamps, 1839.
Talpó comú. Hàbitats forestals i agrícoles. Comú i àmpliament distribuït a la Garrotxa.

Microtus agrestis Linnaeus, 1761.
Talpó muntanyenc. Ubiquïsta, hàbitats forestals i prats.

Apodemus sylvaticus Linnaeus, 1758.
Ratolí de bosc. Abundant a la comarca, en tota mena d'hàbitats forestals i agrícoles.

Apodemus flavicollis Melchior, 1834.
Ratolí lleonat. Abundant, medi forestal eurosiberià.

Rattus rattus Linnaeus, 1758.
Rata negra. Abundant. Tota mena d'hàbitats; sovint desplaçada per *Rattus norvegicus*.

Rattus norvegicus Berkenhout, 1769.
Rata comuna. Hàbitats antròpics i marges fluvials.

Mus domesticus Linnaeus, 1758.
Ratolí domèstic. Abundant. Hàbitat antròpic.

Mus spretus Lataste, 1883.
Ratolí mediterrani. Abundant.
Ambients mediterranis oberts, no associat a l'home.

Arvicolinae

Arvicola sapidus Miller, 1908.
Rat-buf. Aparentment desaparegut de la comarca. Fins fa poc localment regular en algunes zones d'Olot.

Myoxidae

Myoxus glis Linnaeus, 1756.
Liró gris. Localment comú en boscos de fagàcies. Absent a l'est de la comarca.

Eliomys quercinus, Linnaeus, 1766.
Rata cellarda. Ocupa sobretot alzinars i rouredes. Molt rara a la Garrotxa.

Ordre Lagomorpha

Leporidae

Lepus lepus Pallas 1778.
Llebre. Desaparegut en moltes zones, però amb poblacions encara en bon estat a l'Alta Garrotxa i Collsacabra.

Oryctolagus cuniculus Linnaeus, 1758.
Conill. Marges de bosc, prats i conreus. Poblacions desaparegudes en moltes zones, encara comú localment.

Referències

- CARBONELL, R. CASTILLO, S. COLOM, A. NASPLEDA, J. ZAPATA, J. 2007-2008. BNG, Butlletí naturalista de la Garrotxa. <http://naturagarrotxa.blogspot.com/2008/03/el-nou-butlleti-naturalista-de-la.html>.
- Generalitat de Catalunya, 2003. De protecció dels animals, de 4 de juliol. DOGC num. 3926 de 16/7/2003. Departament de la Presidència.
- GOSÀLBEZ, J. 1987. Insectívors i rosegadors de Catalunya: metodologia d'estudi i catàleg faunístic. Institució Catalana d'Història Natural. Ketres. Barcelona
- KOWALSKY, K. 1976. Mammals, an outline of theriology. Panstwowe Wydawnictwo Naukowe Polish Scientific, Warszawa. English Edition.
- MACIAS, M. 1993. Els Mamífers de la Garrotxa. Ed. Llibres de Batet, Olot.
- MINUARTIA 1993 a 2006. Catàleg de Vertebrats de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Informes periòdics inèdits.
- MINUARTIA 2006. Seguiment de les poblacions de Conill (*Oryctolagus cuniculus*) al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya. Inèdits.
- PALOMO, L., GISBERT, J. & BLANCO, J.C. 2007. Atlas y libro rojo de los mamíferos terrestres de España. Ministerio de Medio Ambiente. Dirección General para la Biodiversidad y Organismo Autónomo Parques Nacionales (España). Madrid.
- PUIG, X., FLAQUER, C., FÀBREGAS, E. & BISBE, E. 2007. Seguiment de quiròpters cavernícoles a l'EIN de l'Alta Garrotxa. Galanthus i Consorci de l'Alta Garrotxa. Inèdit.
- PUIG, X., FLAQUER, C., CUMPLIDO, J. M. & FÀBREGAS, E. 2008. Estudi i gestió dels quiròpters de l'EIN de l'Alta Garrotxa. Poblacions no cavernícoles. Galanthus i Consorci de l'Alta Garrotxa. Inèdit.
- RUIZ-OLMO, J. & DELIBES, M. 1998. La Nutria en España. Ed. Sociedad para la Conservación y Estudio de los Mamíferos (SECEM).
- TORRE, I., FLAQUER, C., RIBAS, A. & ARRIZABALAGA, A. 2008. Els mamífers de la conca de la Tordera. In: *Els sistemes socioecològics de la conca de la Tordera* (BOADA, M., MAYO, S. & MANEJA, R.). Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. p. 459-490.

ICHN Delegació de
Institució Catalana
d'Història Natural **la Garrotxa**

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Amb el suport de

Diputació de Girona

